

Galdutako objektuak

Mikel Zabalza auzia eta tortura
Euskal Herrian

EZINBESTEKOA DEN DOKUMENTAL BAT

"Galdutako Objektuak" gure historia hobeto ezagutzeko ezinbesteko dokumental bat da. Gure historia gu geuk idatzi behar dugulako, gu geuk kontatu behar dugulako.

Euskal Herrian urte askotan zehar izkutuan izan den sufrikarioa azaleratu eta ezagutzera emateaz gain, egia, justizia eta erreparazioa bilatzen dugu lan honekin. Zabalza familia eta Euskal Herrian torturatuak izan direnei instituzioek eta botere publikoek eman ez dietena, guk, modu herrikoei batez, eman diezagun.

Lehenengo boletin honetan "Galdutako Objektuak" dokumentala egiteko ematen ari garen urratsak ezagutzeko aukera izango duzu. Proiektu hau auzolanaren bidez egin nahi dugu, eta horretarako ezinbestokotzat jotzen dugu komunikazio zuzen bat garatzea, eta gure lana hobeki ezagutzera gonbidatzen zaituztegu.

WEBGUNEA eta KONTAKTUA
www.mikelzabalza.eus zabalza.project@gmail.com

TWITTER
[@mZabalzaGogoan](https://twitter.com/mZabalzaGogoan)

FACEBOOK
<https://www.facebook.com/Galdutako-Objektuak-1604485056483237>

CROWDFUNDING
<https://www.verkami.com/projects/12895-galdutako-objektuak-el-caso-zabalza-y-el-impacto-de-la-tortura-en-euskal-herria>

Nola hasi zen historia guzti hau?

Nafarroa eta orohar Euskal Herria duela ia 30 urte astindu zuen gertakari batek kontatzea erabaki genuen zineman eta komunikazioan aritzen garen batzuk. Mikel Zabalzaren desagerpena eta hilketa

nolakoa izan zen eta torturak zer nolako eragina izan duen gure herrian aztertzea zen gure helburu. Baina bide horretan ez da dena erraz izan, eta hasi bezain pronto lehenengo oztopoak aurkitu genituen...

2010an Mikel Zabalzaren hilketaren 25. urtemuga gogoratzeko ekitaldia prestatzen ibili ziren batzuei, historia honekin dokumental bat egin behar zela bururatu zitzairen.

Oso jendetsua izan zen Orbaitzetan egin zen ekitaldi hura, eta oso sentikorra eta anitza. Egun horretan bildutako indar guztiekin, Apurtu.org agerkari digitalean buru belarri ibiltzen zirenak lanean hasi ziren Mikel Zabalzaren inguruko dokumentala egiteko. Eguzki Bideoak eta Filmotek-eko lagunekin harremanetan jarri ziren, elkarlanean

egitasmoa aurrera ateratzeko. Eta juxtu horretan ari zirenean, Apurtu.org ixteko agindu zuen Espainiako Auzitegi Nazionalak eta bere kide guztiak atxilotu zituen Poliziak. Horietako bat, Miguel Angel Llamas "Pitu"-k, urte terdi eman zuen espetxean, eta dokumentala geldirik geratu zen.

Orain, ia 5 urte beranduago, lanarekin jarraitzeko hautua egin dute Eguzki Bideoak, Filmotek, Mikel Gogoan Herri Ekimena eta Ahotsa.info eta Piztu.info-ko lagunek.

Eta horretan gabiltza.

Orbaitzetan Mikel Zabalzaren omenez 2010an egindako ekitaldi jendetsua.

Galdutako Objektuak, proiektuaren zehaztapenak

“Galdutako objektuak” film dokumental baten proiektua da. Bertan, Mikel Zabalza-zen desagertuena eta heriotza aztertuko dira, eta, horrekin batera, demokraziaren garaian Espainiako polizia-etxeetan izandako tortura kasuak. Horretarako Mikel Zabalza-zen familiaren parte-hartzea izanen dugu. Dokumentalean, gainera, gertakari haien zuzeneko

lekuko batzuek hartuko dute parte, eta Zabalzarekin batera atxilotu zituzten pertsonen ere bai. Bestalde, zenbait adituk gako batzuk aurkeztuko dizkigute ulertzeko zer gertatu den torturak mendebaldeko demokrazietan bizirik irauteko XX. mendean zehar, eta are ugaltzeko ere.

Sinopsia

Orbaizetako etxe batean, arma-ola zahar baten ondoan, sekretu bat dago kutxa batean sartua. Kutxa hori gordetik dago, isiltasun legeak zaindua. Mikel Zabalza autobus gidaria hilik agertu zen Guardia Zibilak atxilotu eta Intxaurrondon torturatu ondoren. Haren familiak gertatutakoaren egia osoa azaleratu dadin nahi du. Beste 3.000 tortura-salaketa daude oraindik argitu gabe. Zer gertatu da Espainiako polizia-etxeetan demokraziako urteetan? Zer gertatu da atxilotuen torturak frankismoaren ondorengo sistematikoki irauteko? Nola eraman dute zama hori torturaren biktimek eta haien ahaideek? Gaur egun, zer da tortura? Zer egin dezakegu tortura desagerrarazteko?

Filmaren abiapuntua

30 urte igaro badira ere, Zabalza kasuaren bertsio ofiziala ez da aldatu. Mikel Zabalza ihes egiten saiatu zen hiru guardia zibili ETaren zulo bat non zegoen erakustera zihoala. Uretan ito zen, eta haren gorpua 20 egunen buruan agertu zen Bidasoan. Dena dela, euskal gizartearen sinetsita dago torturen ondorioz hil zela Intxaurrondon. Hala ere, gertakari horiek ez dira inoiz epaitu, eta familiari ez zaio inolako errekonozimendu ofizialik egin. Proiektu hau Aezkoan jaio zen, Mikelen jaioterrian. Mikelen lagun eta ahaideak buru-belarri saiatzen ari dira Mikelen oroitzapena eta

gertatu zitzaiena ahantz ez daitezen. Mikel torturapean izan zen, eta tortura giza eskubideen zapalketarik gaitzesgarrienetako bat da, baina horrelako kasuak frogatzea oso zaila izaten da. Dokumental honen sustatzaileek haxe dute asmoa: Aezkoatik eta Donostiatik, torturaren ondorioak ikusaraztea eta praktika horren aplikazioak izan duen eragina erakustea.

Zabalza familia

Zabalza familiak urte asko daramatza Iratiko oihanaren atean bizitzen, Orbaizetako antzinako Arma-olaren ondoan, alderdi liluragarri batean. Mikelen desagertzea eta heriotza mugarri izan dira leku horrentzat, hango bizilagunentzat eta geroko belau-naldiarentzat. Mikelen familiak 30 urte eman ditu tragedia horren zama pairatzen, askotan gordeka. Heriotzak eragindako mina eta gertatutakoa egunen batean argitu zelako itxaropena lagun, argi gelditu zaien gauza bakarra da Mikelen desagertzean eta heriotzan inplikaturako pertsonen inpunitate osoa izan dutela, eta, horregatik, ezinezkoa gertatu zaie ahanzte eta aurrera

egitea.

Ahaideak (anai-arrebak eta ilobak) ia aste-bururo elkartzen dira Lorentxo Etxean, hots, familiaren jaiotetxean. Familia handia da, eta tragedia horrek lotuagoak egotera bultzatu ditu, baina nabari da ulertzeko zailak diren isilune batzuk gertatzen direla familia giroan. Oraindik ere min handia dute barrenean, eta hurrengo belaunaldiak herentzia hori hartu du. Etxeko gazteek 30 urte hauetan zer gertatu den jakin nahi dute.

Zabalza familiaren partaide batzuk ikus daitezke irudietan.

Pertsonaiak

ZABALZA FAMILIA

Mikelek zortzi senide utzi zituen: Lourdes, Itziar, Arantxa, Iñigo, Patxi, Aitor, Begoña eta Idoia.

PATXI ZABALZA ETA ESTHER SENAR-EMAZTEAK

Patxi artzaina da, eta bere anaia Aitorrekin batera atxilotu eta torturatu zuten. Mikel desagertu zela-rik, lehentasuna anaia bilatzea zenez, isilik eraman zuen gertatu zitzaiona. Orain, 30 urte igaro ondoren, lehenbiziko aldiz kontatuko du zer egin zioten polizia-etxean.

LOURDES ETA IDURRE AMA-ALABAK

Lourdesek ez dio sekula alabari transmititu nahi izan Mikelen desagerpenak eragin zion mina. Gaur egun, Idurre ama da, eta bere alabari kontatu edo ez kontatu dabil. Lourdesek denbora luzea eman zuen bere minaren berri eman gabe, baina, gaur egun, hitzaldi publikoetan erakusten eta azaltzen du, beste biktima batzuekin batera.

ITZIAR ZABALZA

Josurekin batera, hots, bere senarraren laguntzarekin, 30 urte daramatza borrokan Mikel anaiaren heriotza argitzeko epaiketa bat egin dadin. Erantzun bila dabil etengabe, eta Nafarroako Pirinio aldeko arkeologia da bere grina. Hainbat gako emanen dizkigu ulertzeko zergatik huts egin duten irekitako prozesu judizial guztiek.

IDOIA ZABALZA ETA MARTIN MUTIL-LAGUNA

Idoia, Martin mutil-lagunaren laguntzarekin, Mikelen heriotzak eragin zion trauma gainditzea lortu du, gauetan ametsetan agertzen baitzitzaion. Orbaiztarrek diotenaren arabera, Lorentxo Etxea sorginduta dago. Idoiak azalduko digu zenbateraino den egia sinesmen hori.

BEGOÑA ZABALZA ETA LOHIZUNE AMA-ALABAK

Begoñak 20 urte zituen anaia desagertu zenean. Gertatutakoaren ondoriozko shock-a dela kausa, eta familian ezarritako isiltasunagatik, ez da ongi oroitzuten gertatutakoaz. Lohizune alaba (kazetaria da gaur egun) bidaide izanen du iragana errekuiperatzeko bidaia honetan.

AITOR ZABALZA

Polizia-operazio berean atxilotu zuten, eta polizia-etxean jasotako tratua ezkutatu du 30 urteotan. Orain, ezarritako isiltasun lege hori urratzera dator.

IDOIA AIERBE

Mikel atxilotu zutenean, haren neska-laguna zen. Ezin izan ditu sekula gainditu bere mutil-lagunak jasan dako torturak eta haren heriotzak eragindako trauma. Gaur egun, gaixotasun larri bat dauka, eta erresistentzia batean bizi da. Gaixotasun hori duela 30 urte jasandako torturen ondorioa ote?

ION ARRETXE

Polizia-operazio berean atxilotu zuten. Tortura larriak egin zizkiotela salatu zuen, eta bizipen horiek liburu batean bildu ditu berriki. GALEko mertzenario nagusiak eta Galindo jenerala bera nola ezagutu zituen kontatuko digu, eta Intxaurrondon igarotako egunen berri eman.

PACO ETXEBERRIA

Nazioartean izen handia duen auzitegi-meidkua da, gaur egun torturaren ondorioei buruzko ikerlan bat egiten ari dena Eusko Jaurlaritzarentzat. Datuak eta lekukoak biltzeko eta Eva Foresten artxibo galduak errekuiperatzeko egiten ari den lana erakutsiko digu dokumentalean.

HURRENGO BELAUNALDIA

Mikel Zabalzak 15 iloba ditu: **Itziar, Idurre, Leire,**

Amagoia, Aia, Jon, Izaskun, Mirari, Irantzu, Ugaitz, Garbiñe, Oihana, Lohizune, Joseba eta Garazi.

Gure seme-alabak babesteko sena izaten dugu denok. Begien bistakoa da familia horretan hainbat gauzaz ez zela hitz egiten. Iloba batzuei, txikitan, josteta arraro bat erakutsi zieten: "Etxe honetan sekretu bat dago kutxa batean gordea, eta aurkitu beharra dugu". Denbora luzea joan da, eta txikitako jostetak atzean utzita, ilobak ere ohartu dira beraiei ere badagokiela osaba Mikelen memoriak bizirik iraunaraztea.

LARRUN SASTRE

Eva Forest torturaren aurkako borrokalari nekaezinaren biloba da. Euskal Herrian gertaturiko tortura kasuei buruzko dokumentazioa gordetzen duen artxibo txiki baten zaintzailea da, Pako Etxeberriaren esku utziko duena.

KAREEN HELVERG LARSEN

Danimarkako auzitegi-mediku honekin harremanetan jartzen saiatuko gara. Izan ere, Helverg andrea 1985ean Euskal Herrira etorri zen Mikel Zabalzaren gorpuari bigarren autopsia egitera. Gaur egun, tortura kasuak ikertzen segitzen du, eta, haren bitartez, IRCT zentroa bisitatuko dugu Danimarkan, torturak jasan dituzten pertsonen laguntza emateko European dagoen zentro bakarretako bat.

NAZIO BATUETAKO KONTALARIAK, TORTURARI AURRERA HARTZEKO EUROPAKO KOMISARIOAK

Mundu mailan izen handia duten torturaren aurkako adituek hainbat txosten egin dituzte Espainiako estatuan gertatutako tortura kasuei buruz eta horren inguruan dagoen inpunitateari buruz. Behin baino gehiagotan eskatu dute Terrorismoaren kontrako Legearen babesean atxilotuei aplikatzen zaien inkomunikazioa indargabetzeko, baina eskakizun horiek ez dira inoiz aintzat hartu. **Sir Nigel Rodley** Torturari buruzko Nazio Batuetako kontalaria, **Mauro Palma** Torturaren

Pertsonaiak

Prebentziorako Europako Batzordeko lehendakaria eta **Theo Van Boven** Nazio Batuen Erakundeko torturari buruzko behatzailea.

IÑAKI GARCIA ARRIZABALAGA

Bere aita Komando Autonomoek hil zuten 80ko hamarkadan. Urtetan barreneko amorruari eutsi bazion ere, halako batean bakearen aldeko ekarpen positibo bat egitea erabaki zuen, eta geroztik, Lourdes Zabaltza lagun, zenbait bilera egin ditu indarkeriaren beste biktimak batzuekin.

IÑIGO IRUIN

Zabaltza familiaren abokatua da. Hainbat gako ematen dizkigu ulertzeko zergatik ez den oraindik lortu kasu honen epaiketak egitea, Mikelen heriotza In-txaurrondoko guardia zibilei leporatzeko frogak ugari izan arren.

TORTURA SUFRITU DUTEN EUSKAL HERRITARREK

Beste batzuen artean, **Karmele Urbistondo**, **Unai Romano** eta **Jon Patxi Arratibel** euskal herritarren testigantzak eta hausnarketak jasoko dira.

"Galdutako Objektuak" dokumentalean parte hartuko duten hainbat pertsonak.

Grabatzeko tokiak

ORBAIZETA

Aezkoan dago, Nafarroako ipar-ekialdean, Pirinioetako ibarretako batean. Herria hiru auzotan banatua dago: Mendikoa, hau da, goikoa; Rotxapea, hots, behekoa, errota dagoena; eta herrigunea, erdialdean, hau da, etxe gehienak dituen.

Olaren auzoa ere aipatu beharra dago: herritik 5 kilometrora dago, antzina arma-ola izan zenaren inguruan sortua. Auzo honetan daude herriko baserri bakarrak. Ez da Orbaizetako Udalaren herrilurtzat hartzen; bai, ordea, Orbaizetako auzotzat.

ENDARLATSA

Endarlatsa erreka bat da. Guardia Zibilak zioenez, Mikel Zabalzak ihes egin zuen tokia. Mikel han agertu zen hilik handik 20 egunera. 2015eko azaroaren 26an, goizeko 6etan, Mikel agertu eta handik 30 urtera, leku berera itzuliko gara Paco Etxeberriarekin, eta bertan azalduko digu Guardia Zibilaren bertsioak zergatik ez duen funtsik, zergatik ez den posible.

EVA FORESTEN ARTXIBOA, HONDARRIBIAN

Forest-Sastre familiaren etxe maitagarrian dago, Hondarrribian.

ARANZADI

Paco Etxeberria torturaren eraginari buruzko ikerke- ta garatzen ari den tokia.

IZA ZENTROA

Idoia Ayerbe bizi den egoitza. Hara joaten zaizkio bisi- tan ahaideak eta lagunak.

ULIA MENDIA (DONOSTIA)

Hantxe agertu zen hilik, eskuburdinak jarrita eta tiro bat buruan jota, Iñaki Arrizabalagaren aita. Atentatua Komando Autonomoek egin zuten, 1980an hain zuzen.

ORERETA

Ion Arretxeren jaioterria, eta haren bizitokia gaztar- roan.

MADRIL

Ion Arretxe bizi den hiria.

DANIMARKA

Kareen Helverg Larsen auzitegi-medikua bizi den Europako herria. Han dago IRCT: tortura jasan duten pertsonen laguntzeko zentroa.

ALTZA

Mikel bizi zen auzoa. Han atxilotu zuten.

EUROPAKO HAINBAT TOKI

Europako zenbait herri dira: bertara joanen gara tortu- raren errealitatea ezagutzen duten nazioarteko aditu batzuei elkarriketa egitera.

SEVILLA

Bertan, Mauro Palma Torturaren Prebentziorako Eu- ropako Batzordeko lehendakaria jardunaldi batzuetan hartuko du parte.

EUSKAL HERRIKO ZENBAIT TOKI

Iruñea, Lazkao, Uharte Arakil, Garralda, Auritzberri, Zilbeti, Irati ohiana, Urruñia...

Lerro hauen gainean, Orbaizeta etanZabalza Garate familiaren etxea. Ezkerrean, Donostiako Ulia mendia.

Lan Taldea

IÑIGO GANZARAIN FUENTE

Produkzio-ondokoaren errealizadorea eta teknikaria. Zenbait dokumentaletan hartu du parte: "Los malos Sueños de Rene Petit" (2015), "Egunero" (2010), "Piztera!" (2007), "What about Columbus" (2012) edo "Nomadak Tx" (2007). Azkeneko horretan, zuzendariren laguntzaile aritu zen. Dokumental horrek nazioarteko 15 sari lortu zituen, haien artean Europako Ekoizleen Elkartearen aipamen berezia Donostiako Jaialdian. EITBrentzat ere egin du lan, Euskadi Komantxe saioaren erredaktoreburu gisara, eta, bestetik, bideoklipak egin ditu (Bukaera, Donostiako "Erroma" taldearentzat). Azkenik, mugikortasun murriztuko pertsonak gizarteratzeko "Free2move" izeneko proiektuan egin du lan, kontzientziazio film laburrak, banerak edo publizitate-spotak eginez.

MIGUEL ANGEL LLAMAS "PITU"

Ikus-entzunezko ekoizpen-lanetako teknikaria. Ahotso.info hedabidean egiten du lan. Lehenago, Apurtu.org eta Ateak Ireki komunikabideetan aritu zen. Beste dokumental hauetan ere hartu du parte: "Los trileros forales", "¿Dónde están los dineros de la CAN?", "Aske Gunea, la desobediencia en estado puro".

MADDI MOCHALES ZUMELAGA

Ikus entzunezko komunikazioan lizentziatua. EUSKAL MEMORIA fundazioarentzat tortura testigantzak jasotzen dituzten bideoak ekoiztu ditu (2015-2016), SARE elkartearentzat ikusentzunezko erreportaiak osatu ditu eta "IZAN PIRATA" (2013) Donostiako Piraten inguruko dokumentalean parte hartu du. Esne Beltza taldearen "Mugitu harriak" abestiaren bideoklipa ere ekoiztu du.

Kolaboratzaileak

AITOR BALBÁS RUIZ

Eguzki Bideoak-eko bideo-ekintzailea 13 urtez. Dokumental hauetan hartu du parte: "Donde se cuece la

guerra" (2005), "Piztera!" (2007), "Itoitz hustu arte" (2008) eta "Los malos sueños de René Petit" (2014).

AITOR MERINO

Aktorea eta zuzendaria. Gehienbat zinemako, antzer- kiko eta telebistako aktore lanetan ibili da, eta hogeitik gora filmetan hartu du parte zuzendari hauen agindupean: Montxo Armendáriz, Pilar Miró, Carlos Saura Medrano, Manuel Matji eta Iciar Bollaín, besteak beste. Zuzendari gisara, "El Pan Nuestro" filmak sariak jaso ditu Espainiako zein nazioarteko jaialdi askotan, eta Goya sarirako izendatua egon zen. "Asier ETA biok (Asier y yo)", bere lehenbiziko film dokumental luzea (Amaia Merinorekin batera ekoitzia), Irizar Sariaren irabazlea izan zen Donostiako Zinemaldian (61. edizioan). Filmak nazioarteko zenbait sari ere jaso ditu.

ARITZ GOROSTIAGA ESKUBI

Kameralaria eta editorea. Zenbait komunikazio enpresatan eta hedabidetan egin du lan bideo-editore eta kameralari gisara. Irudi-arduraduna izan da Iruñeko Zine Jaialdian. Gainera, filmak egokitzeko teknikari espezializatua da "Cine Accesible" izeneko proiektuan: irisgarritasunaren produkzioa (audio- deskripzioa eta koloretako azpitituluak) estrenatzeko filmetan zinematografiko eta DVDrako. Lan zinematografiko hauetan hartu du parte: "Focus on Gulu" (2010), "Mana Kanchu-No hay" (2009), "Sahara no se vende" (2007), "Pamplona, lo que va de ayer a hoy" (2005), "Bagdad Rap" (2004, Santiago Álvarez en ohorezko nazioarteko 8. dokumental-sariketaren irabazlea, Santiago de Cuban, 2007ko martxoan)

IÑIGO BALBAS RUIZ

Eguzki Bideoak-eko bideo-ekintzailea.

BEÑAT FONTANEDA ELGUEA

Errealizadore eta editorea. "Gora Gasteiz" (2015), "Euskal Herriko nonbait" (2013), Denon Eskola (2008), Gar-

den 1999-2001 (2005) bezalako filme dokumentalak zuzendu ditu. Bideoklip ugari burutu ditu baita Mikel Urdangarin, Soziedad Alkoholika, Kepa Junkera eta Betagarri bezalako taldeentzat. Fikzioaren lurraldean hamar laburmetrai inguru egin ditu. Sari ezberdinen artean, 2007-an Notodofilm festibalean irabazi zuen "triple destilación" "El círculo de la violencia" laburmetrairekin, Lucía laburmetraiak bai Cortada-n Nontzefilmak-en saria lortu zuen 2010 urtean eta "¡Qué corto!"-k LaFila festibalean lortu zuen saria 2011-an. Telebistan Televisión Española eta ETB-n gin du lan Volver con, Ongietorri, 6 Argazkitan eta Kantugiro bezalako programetan.

OIHANA BARRIOS

Psikologoa.

IRATXE URIZAR

Abokatua. Tortura eta giza eskubideen defentsan nazioarteko mailan aditua.

ALEX TELLO

Drone gailuak pilotoa.

Atzera begira... 1985, gertakarien kronologia

Azaroaren 26a

Atxilotetak Donostian, Errenterian eta Orbaizetan. Mikel Zabalza dago atxilotuen artean. Mikel Zabalzaren anaiak, Patxi eta Aitor, aske gelditu dira atxilotu eta 10 ordura.

Azaroaren 27a

Berria zabaldu da: "Desagertu da Mikel Zabalza". Bert-sio ofizialaren arabera, ihes egin du. Azaroaren 28a Bilaketa lanak hasi dira. Ahaideak Intxaurrendora doaz, eta, han, Mikel "galdutako objektuen bulegoan" bilatzeko esaten diete.

Azaroaren 29a

Intxaurrendoko Guardia Zibilaren koordinatzailearen deia Mikel torturapean hil dela adierazteko. Zabalzaren ahaide bat Donostiako epaitegira azalduko da. Epaileak tramiteak hasteko aginduko du: horien artean, gertatu denaren inguruko txostena eskatu Guardia Zibilari. Gainontzeko atxilotuak Madrilera eramane dituzte. Lehenbiziko mobilizazio eta salaketa publi-koak.

Abenduaren 2a

Gipuzkoako gobernadore zibilak, Julen Elgorriagak, Zabalza kasuaren inguruko kezka agertu, eta polizia- ren bertsioa sinestezina dela adierazi du. Norbaitek Zabalzaren etxera deitu du anaia Iparraldean dagoela esateko. Faltsua da.

Abenduaren 3a

EAJ: "Zabalzaren desagertzearen atzean zerbait iluna dago". Donostiako Tranbien konpainiako lankideen eta CCOO eta ELA sindikatuen komunikatuak. Frantziako poliziak ukatu du haiek Zabalza Iparraldean atxilotu zutelako berria. Julen Elgorriagak "zerbait gehiago dakiela" uste du epaileak. Herri asanblada bat eragoz- teko, Guardia Zibilak Orbaizeta okupatu du. Presioak Orbaizetako apaizari eta udalari.

Abenduaren 4a

Ardanza lehendakariak bere kezka adieraziko du. Iñigo Iruinek ordezkaturako akusazio partikularra onartu du epaitegiak. Gipuzkoako Gobernu Zibilaren oharra Guardia Zibilaren bertsioa berresteko. Manuel Bizkai aske gelditu da kargurik gabe. Epaileak Idoia Aierbe eta Ion Arretxe libre uzteko erabakia hartu badu ere, espetxera sartu dituzte Fiskaltzak erabakia- ren kontrako errekurtsoa aurkezteko zain. Mobilizazio gehiago Altzan.

Abenduaren 6a

Idoia Aierbe aske gelditu da fidantzarik gabe. Kasua- ren epailea: "Igeri egin al daiteke eskuburdinak jarrita? Orbaizetako Udalaren akordioa gertatutakoa argitu dadila eskatzeko. Donostiako Udalak, osoko bilkuran, akusazio parti- kular gisa aritzea erabaki du. Greba Donostiako Tranbien konpainian.

Abenduaren 7a

Gertaeren berreraikitzea Endarlatsan. Guardia Zibilek onartzen dute ihesaldian ez ziotela tirorik egin Mikeli. Istiluak Iruñean manifestazio baten ondoren.

Abenduaren 8a

Gogorki erreprimitutako manifestazioa Donostian. Setien gotzainak Zabalza kasua aipatuko du bere pre- dikuan.

Abenduaren 9a

Idoia Aierbek aditzera ematen du ikusi zuela pertsona bat esku-ohe batean ateratzen ari zirela In- txaurrondotik. Guardia Zibilek epailearen aurrean de- klaratzen dute. Haien abokatuak prentsaurrekoa eman du bertsio ofiziala defendatzeko. Istilua prentsarekin: 3 kazetari atxikiko dituzte guardia zibilei argazkiak ateratzeagatik. Jipoitu eta mehatxatu zituzten.

Atzera begira... 1985, gertakarien kronologia

Abendwaren 10a

Mikelekin batera atxilotutakoek epailearen aurrean deklaratu dute. Mikel Zabalza nola torturatzen zuten aditu eta ikusi zutela adierazten dute, eta beraiek ere torturak pairatu zituztela. Bilaketa lanek jarraitzen dute. "Ezinezkoa da gorpua ibaian egotea" dio arduradun batek. Jose Barrionuevok, Barne Ministroak, "gertatutakoa argitzea komenigarria dela" dio.

Abenduaeren 11

HB akusazio partikular gisa aurkeztuko da, Guardia Zibila, gobernadorea eta Espainiako Gobernua salatzeko. Barrionuevo: "Zabalza agertuko da edo aurkituko dute". Galindok deklara dezala eskatzen dute.

Abendwaren 12a

Epailak egiaztatzen du Intxaurrondon ez dagoela Guardia Zibilen gainontzeko kuarteletan dagoen sarrera eta irteeren erregistroa. Beraz, ez dago Zabalza sartu edo atera zen ziurtatzeko modurik. Bidasoa miatu dute, baina arrakastarik gabe. Ardanzaren eta Zabalza familiaren arteko bilera. Parlamentuko lehen-dakari Balbino Badósek (UPN), aldiz, ez ditu hartuko.

Abendwaren 13a

Iruñeko artzapezpikuaren eta alkatearen erreakzioak.
Garbiñe Garatek, Mikelen amak, semea agertuko dela
pentsatzen du, oraindik bizirik dagoela.

Abendwaren 14a

Migueltxo Otazo Txakartegi, Iñaki Ibargarai eta Asun Laboa, Pasaian atxilotu eta torturatuak. Zabalzari gertatutakoa gertatuko zitzaiela esanez mehatxatuak. Prentsaurrekoa ematen dute Idoia Aierberekin eta Ion Arretxerekin batera. Nafar Gobernuako presidenteak, Javier Urralburuk, Zabalzaren familia hartzen du. Idoia Aierbe: "Mikel, orain, Euskadiren kontua da".

Abenduaeren 15a

Agertu da Mikel Zabalzaren gorpua. Lehenbiziko autopsia eginen zaio. Manifestazioak eta istiluak Euskal Herriko bazter guztietan.

Abendwaren 16a

Familiaren adierazpena: "Prestaturiko agerpena izan da. Torturapean hil da". Ordezkarien bilera Orbaizetan, Urralbururekin, Roldanekin eta Badósekin. Manifestazioak eta istiluak Euskal Herrian.

Abendwaren 17a

Uretan murgiltzearen ondoriozko asfixiaz hil zela dio autopsiak. Manifestazio eta istiluek jarraitzen dute lurralde osoan.

Abendwaren 18a

Greba orokorra Euskal Herrian. Poliziaren errepresioa.
Zabalzaen ehorzketa Orbaizetan.

Aurrera atera behar den proiektua

Ikus-entzunezko proiektu honen gastua 113.000 euro ingurukoa izanen da. Diru horrekin egingen zaie aurre langile gastuei, bidaiei eta dokumentala egiteko behar diren material gastuei.

Dokumental hau egiteko eta finantza-bideetarako, hauen guztien parte-hartzea bilatuko dugu: EITB, Gipuzkoako Diputazioa, Eusko Jaurlaritza, Donostiako Udala,

Aezkoa ibarreko udalak, Errenteriako Udala, beste hedabide batzuk eta kulturaren arloko erakunde publikoak.

Gainera, crowdfunding bat ere dago martxan diru ekarpenak lortzeko, baita pertsona, talde eta eragile sozialen ekarpen ekonomikoak ere. Bestetik, 2015ean eta 2016an, zenbait ekitaldi publiko ere egingen dira dirua lortzeko.

Crowdfunding kanpaina 15.000€ biltzeko

Azaroaren 9an martxan jarriko da 15.000 euro biltzeko crowdfunding kanpaina Verkami plataforman.

Diru honekin proiektuaren gastu zati bati aurre egingen zaio. Baina kanpainaren helburua ez da soilik dirua biltzea. Proiektua ezagutarazteko ere balioko du, eta 40 egunetan, bereziki interneten bidez, egitasmo honen ezaugarriak eta motibazioak azalduko dira.

Gainera, hainbat ekitaldi egingen dira, "Galdutako Objektuak" proiektu dokumentala aurkezteko. Donostian, Madril, Barcelonan eta Sevillan aurkezpenak egingen dira.

Sare sozialetan ere hainbat ekimen jarri-

ko dira martxan crowdfunding kanpaina hau indartzeko eta memoria historikoa egiteko ariketa praktikoa bat egingen da. Crowdfunding kanpaina honetan diru ekarpenak kopuru ezberdinak izan daitezke: 10, 20, 50, 75, 100, 150, 200 edo 500 eurokoak, eta bakoitzarekin ordainsari ezberdinak jasoko dira. Asteburuko egonaldiak, bazkariak jatetxe ospetsuetan, dokumentalaren estrenaldirako gonbidapenak eta filmaren DVDa, kredituetan aipamena...

Nahi duenak, diru ekarpen zuzena egin dezake kontu korrante honetan: 3035 0356 57 3560007399 (Laboral Kutxa-Mintza komunikazio elkarteak).

Sarean ikusgai

- 1- "Galdutako Objektuak" dokumentalaren 1go trailerra.
- 2- Proiektuaren aurkezpena Iruñean.
- 3- Auritzen dirua biltzeko jaia.
- 4- Intxaurrondo la sombra del nogal liburuaren aurkezpena.

